

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Фани Евгениева Бойкова,
Пловдивски университет
„Паисий Хилендарски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „професор“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 1. Педагогически науки
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...

(Методика на обучението по руски език)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 39 от 02.05.2023 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологически факултет. В конкурса като единствен кандидат участва доц. д-р Надя Петрова Чернева, дългогодишен щатен преподавател в същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

(вж. т. 1., т. 2. и т.б. на образеца за рецензия за „професор“).

Със заповед № РД-21-1600 от 31.07.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в ПУ по област на висше образование образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по руски език), обявен за нуждите на катедра „Руска филология“ към Филологически факултет.

За участие в обявения конкурс е подал документи като единствен кандидат доц. д-р **Надя Петрова Чернева**, катедра „Руска филология“, Филологически факултет (ФилФ), Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

Представеният от доц. д-р Надя Петрова Чернева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, съдържа необходимата информация, сред която по-важните документи са: Списък на научните трудове за участие в конкурса; Справка за съответствие с минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ по чл. 26 от ЗРАСРБ и чл. 60 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации; Справка за научноизследователската дейност и др.

За участие в конкурса доц. д-р Надя Чернева е приложила общо 16 научни труда (1 монография и 15 статии, от които 12 са в областта на специалността, по която е обявен конкурсът).

Доц. д-р Надя Чернева е университетски преподавател и учен-изследовател, чието професионално развитие е трайно обвързано с Катедрата по руска филология към ФилФ на ПУ от 1990 г. досега. Средното си образование доц. Чернева завършва в ЕГ „Иван Вазов“, Пловдив през 1979 г.. Придобива ОНС „магистър“ - специалист по руска филология, преподавател по руски език и литература с втора специалност български език и литература през 1983 г. в ПУ. Преподавателската и педагогическата ѝ дейност започва през 1984 г. в СОУ „Симон Бонивар“, Пловдив, където преподава руски език и литература до 1990 г., след което започва академичната си дейност в ПУ. През 2003г. защитава дисертация на тема „Семантика и символика числа в националната картина на руската и българската идиоматика“ в Държавен институт по руски език „А. С. Пушкин“ - Москва, Русия и придобива ОНС „доктор“ (PhD), през 2013 г. след спечелен конкурс заема академичната длъжност доцент в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионална направление 2.1. Филология, научна специалност Славянски езици, Руски език (Лингвокултурология).

Доц. Чернева повишава и развива научните си компетентности с участие в различни специализации и преподавателски мобилности извън страната (Русия, Белгия, Франция, Португалия, Италия, Унгария и др.), което допринася за разширяване на професионалните контакти с колеги от водещи университети. Професионалната компетентност и експертиза на доц. Чернева е представена в редица национални и международни организации, член е на: Съюз на учените в България; МАПРЯЛ; Дружество на русистите в България; Българска мрежа на преподавателите по руски език и култура; вицепрезидент на Международна асоциация в подкрепа на многоезичието "Via Light" от 2013 г. до настоящия момент.

Впечатляваща е активната проектна и експертна дейност на доц. Чернева. Тя е участвала в реализацията на 30 научни и образователни проекта, от които: 11 централизиранни европейски, 6 международни, 4 двустранни, 4 национални, 5 вътрешноуниверситетски, ръководител е на 2 международни проекта; организатор на 12 методически конференции и научно-методически семинари в областта на преподаването на руски език като чужд за учители, университетски преподаватели, студенти и докторанти през периода 2008-2021 г.; Ръководител на представителния отбор на ПУ "Паисий Хилендарски във всички издания на Международната квалификационна школа „Съвременни педагогически технологии в обучението по руски език като чужд“ на ВСУ, Черноризец Храбър" - Варна и др.

Професионалната компетентност на доц. Чернева е изявена и в дългогодишната ѝ ангажираност с учебно-административна дейност на факултетско и университетско ниво: Факултетен координатор по програма Еразъм на ФФ (2005 - 2019); Научен секретар на ФилФ по „Международна дейност, евроинтеграция, центрове и кабинети“ (2007-2014); Директор на

Център за руски език и култура към ПУ (2010- 2021); Заместник-декан на ФилФ по международната дейност (2014 - 2019); Заместник-ректор "Международно сътрудничество, академична мобилност, връзки с обществеността и протокол" (2019 - 2023); Председател на "Комисията по международната дейност" към ПУ (2019 - 2023); Директор на Аудиовизуален център към ПУ (от 2021 г. до настоящия момент); Директор на Център за езици и интеркултурна комуникация (от 2007 до настоящия момент).

Учебно-преподавателската дейност на доц. Чернева е многостранна и включва разработването и воденето на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини в 7 бакалавърски и 7 магистърски програми на ПУ "Паисий Хилендарски", занятия по практически руски език на студенти от различни специалности, преподавателска ангажираност и във филиала в гр. Кърджали. Ръководител е на магистърска програма „Методика на преподаването на руски език“.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Научните текстове, с които доц. д-р Надя Чернева участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“, демонстрират професионалната компетентност и задълбочените научни интереси на кандидатката в областта на конкурса.

За участие в обявения конкурс са представени общо 16 научни труда: 1 монография; 11 статии, публикувани в списание „Чуждоезиково обучение“, включено Web of Science; 2 статии, публикувани в чужбина; 2 статии извън специалността, по която е обявен конкурса; 1 рецензия; 1 участие в съставяне на речник.

Основният хабилитационен труд – монографията „Лингводидактологични пространства на културния диалог“ се съсредоточава върху актуална проблематика с подчертана методическа значимост – отношението между езика и човека в съвременния динамично развиващ се социокултурен контекст. Монографията е структурирана в увод, три глави, заключение, списък на използваната литература и приложения. Текстът демонстрира широка библиографска осведоменост по изследвания проблем, изследователските методи са съобразени с темата, целите и задачите, които авторката си поставя. В първата глава е представен апробиран авторски межкултурен тренинг включва, който включва упражнения, чрез които участниците могат да се идентифицират чрез своята култура, да се опознаят чуждата, да се научат да анализират реакциите си на опозицията свое-чуждо, да развият толерантно отношение към другостта. Втората глава насочва внимание към лингводидактологичния потенциал на изкуството в обучението по руски език. Обосновани са перспективите на визуалните изкуства, музиката, танца, фолклорния костюм и балната култура в контекста на приложение

на игровите образователни технологии за осмисляне на специфичната лингвокултурна среда. В третата глава е представен дидактичният потенциал на „квазисимвола като вид културен символ – екстраполация на някакъв невербален символ“ (стр. 121). Методическата значимост на това сравнително ново понятие в областта на лингвокултурологията е обосновано в теоретичен и практически план. По структурните и съдържателните си характеристики монографията е ценно методическа пособие с изявена приложна насоченост към педагогическата практика при обучението по руски език.

Другите публикации, представени за участие в конкурса, представят изследователските интереси на доц. Чернева в теорията и практиката на обучението по руски език и очертават три основни области на научните търсения на авторката. В първата група научни публикации се откроява значимостта на лингвокултурологичните единици като методически ресурс при обучението по руски език (№1, 2, 3, 4, 12, 14, 15 от Списъка на НТ). Втората група представя съвременни тенденции при обучението по руския език като чужд в при обучаване различни по възраст и степен на владеење на езика трансфер навъзможните варианти за синкретична работа в обучението по чужди езици като цяло (№5 , 6, 7, 8, 9). В третата група могат да се определят статии № 10 и 11, които представят модели на межкултурен тренинг, апробиран при изучаващи руски език като чужд с различна възрастова характеристика както в България, така и в чужбина.

Цялостният преглед на представената научна продукция на доц. д-р Надя Чернева създава облика на целенасочен изследовател, който компетентно надгражда редица теоретични и практико-приложни аспекти на методиката както специфично за обучението по руски език като чужд, така и за чуждоезиковото обучение. Основание за отбелязване на приносния характер на научните изследвания на доц. Чернева дават и представените 28 цитата в трудовете на български и чуждестранни автори, включително и в издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни.

2. Критични забележки и препоръки

Критични бележки нямам. Препоръките ми са доц. Чернева да продължава да развива научно-изследователския си потенциал за развиване на методиката на чуждоезиковото обучение и спецификата на обучението по руски език.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Познавам доц. д-р Надя Чернева повече от 30 години. През времето на съвместната ни работа съм се убедила, че доц. Чернева е сърдечен, етичен, доброжелателен и отговорен колега, компетентен администратор и уважаван преподавател.

Документите и материалите, представени от доц. д-р Надя Петрова Чернева **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

В работите на доц. Чернева има оригинални научни и приложни приноси. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Надя Петрова Чернева **е несъмнена**. Постигнатите от доц. д-р Надя Петрова Чернева резултати в учебната и научно-изследователската дейност **напълно** съответстват на минималните национални изисквания, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и **да** препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет за избор на доц. д-р Надя Петрова Чернева на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по руски език)

5.09.2023 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Фани Бойкова